

SMEH Z GORA

Rezilo na jeziku, ključi pa v avtu

Ker ta čas ne smemo v visoke gore, se lahko grejemo s spomini na bolj ali manj navihana višinska doživetja ali pa si preberemo, kaj ima o tem povedati planinski pisec Dušan Škodič. **Smeh z gora** je naveza sedemnajstih humoresk, treh desetletij peripetij v svetu, kjer se avtor počuti najbolj svobodnega.

Grega Kališnik

Kadar ne moreš početi zelenega ali ni priporočljivo odhajati tja, kjer ti je najlepše, so začasen zasilni izhod gotovo spomini. In ena najoprijemljivejših oblik je, če so uknjiženi. Planinska založba **Planinske zveze Slovenije** je pravkar izdala knjigo **Smeh z gora**, 17 spominskih zgodb humoresk, ki jih je spisal planinski publicist Dušan Škodič. Kratke zgodbe prevandrajajo tri desetletja njegove ljubezni do hribov, gora, družji pa jih vsebinska humornost, šaljivost, na tuj in, kar je nasploh redko, svoj, avtorjev račun.

»Gore ves čas pogrešam, tudi ta čas,« pove 56-letnik iz Medvod, ki pa gre skoraj vsak dan po službi na bližnje, polhograjske vzpetine. Nazadnje je bil v pravih gorah konec preteklega leta, sicer jih pozimi že petnajst let redko obiskuje, tedaj si je poškodoval kolenske vezi pri turni smuki. Kar pa ne pomeni, da ne pride zlahka na Triglav in v dolino v enem dnevu.

Bil je mladinski planinski vodnik, markacist, bil je pri gorski straži, varuh flore in favne, obiskoval je **alpinistično** šolo, namerno je ni končal, želel si je le tehničnega znanja, ker je najraje hodil sam. Po brezpotjih.

S hribi živi od mladosti, njegov oče je bil **alpinist** pri Matici »bil je čevljar, na Poljanski cesti v Ljubljani je imel delavnico, izdeloval je gozjarje«, **alpinist** je bil tudi stric, in če so poleti vsi Dušanovi sošolci šli na morje, je on z družino taboril v dolini Zadnjice. »Otroci smo rasli s hribi.«

Sreča, pamet

Avtorja knjige **Smeh z gora**

vprašam, je v hribih več veselega ali žalostnega? »Veselega,« je nedvoumen, »če hodiš v hribih cel dan po dežju in na koncu posije sonce, je to nekaj veselega.« Nočno tavanje po zasneženih gozdovih, kaj storiti, ko po celodnevni turi avtomobilske ključe zakleneš v vozilo, jezik, primrznjen na nožev rezilo, neustrašni forumaški osvajalec tujih ženskih src, bruhanje v avtobusu, sanjski dnevnik oskrbnika kočice, avto, ugreznjen v blato, štiri srčne abrahamovke osvajajo očaka ... To je le nekaj vsebinskih odlovov iz Škodičevih zgodb. Je mar v hribih nasploh več sreče kot pameti? »Večinoma se šele v poznejših letih zavemo, da smo nekoč imeli več sreče kot pameti. Sam se v kar nekaj zgodbah pošalim na svoj račun, marsikdo ni nikakor pripravljen priznati svojih zmot ali napak.« Zaveda se, da so velikokrat ravnali neodgovorno, ne nazadnje se tudi najbolj rutiniranim **alpinistom** dogajajo nesreče. Nepotrebne, banalne. Pa usodne.

Škodičeve smešnice z višav so lahko avtobiografske, sestavljene različnih dogodkov, opisi slišanege ... Več zgodb je starejših, segajo v avtorjevo mladost, v Jugoslavijo, v čas avtobusnih prevozov proti izhodiščem tur in vračanja domov. Mar v najnovejših časih v gorah ni več dovolj materiala za popis? »Ne, včasih sem se več ukvarjal z vodništvom, šel v hribe z družbo, danes grem z družino ali solo.« Če hodiš v pisani družbi ljudi, je seveda dogodivščin bistveno več. »Ampak na ta način se mi v hribe ne ljubi več hoditi.« Poslušati šunder

in to. Kaj takega, tako hudega, bizarnega, da ne bi bilo primerno niti za literarizacijo, se mu v vseh letih ni zgodilo.

Če šaljivih zgodb ne zapisuje več, ne pomeni, da se traparije v gorah ne dogajajo, na to kaže prerez vzrokov nesreč v višjih legah. Je pa Dušan Škodič v prejšnji, svoji drugi knjigi, *Ljudje v gorah*, ubesedil, romaniziral zgodbe po resničnih dogodkih, nesrečah v gorah. Nesrečah, ki jih je v knjigi *Spomin in opomin gora* zabeležil France Malešič, zgodbe je zbiral 30 let, pa je vseeno ogromno nezgod ostalo nezabeleženih.

Prihaja četrta

Škodič piše o ljudeh v gorah, hodi pa sam, po brezpotjih. Pač ubira poti, kjer najbolj izrazito začuti svobodo. Doda, da se njegove knjige med seboj zelo razlikujejo. »Moja prva je bila prvoosebni roman *Devet dni v avgustu*, v katere ozadju je vzporedna zgodba o reševanju Tomaža Humarja z Nanga Parbata, kar je tedaj marsikoga zavedlo, da gre za še enega od številnih komentarjev helikopterske epopeje v Himalaji, v resnici pa je v središču dogajanja skupina mladih planincev, njihovo življenje v Ljubljani in hribih. Četrta Škodičeva knjiga, ki je pred izidom, bo planinsko-zgodovinski vodnik po rapalski meji. Letos mineva sto let od podpisa rapalske pogodbe, s katero je bila določena meja med Kraljevino SHS in Kraljevino Italijo in je bila tretjina slovenskega etničnega ozemlja, Istra in del Dalmacije dodeljena Italiji, ki je v zameno priznala Kraljevino SHS.

V **Planinskem vestniku**, pri katerem je član uredniškega odbora, pa piše leposlovne prigode in ureja zgodovinski del slovenskega planinstva.

Dušan Škodič je zaposlen na Pošti Slovenije, je tehnolog mednarodnega poštnega prometa. V tem času hodi v službo, ampak v nizu lepih dni si je vzel dopust in krenil v hribe. Te, dovoljene, blizu doma. Saj pravijo, gore bodo počakale, do

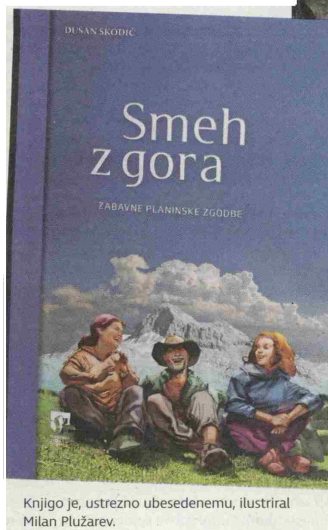
tedaj pa se je treba napajati z upanjem v skorajšnje lepše čase, ako si bodo ti dali preveč opraviti, pa s spomini.

Kdor zdaj v visoke gore rine, tvega še marsikaj drugega kot šale na svoj račun. Pa še ta bi bil brez krčmarja.

Škodič piše o ljudeh v gorah, hodi pa sam, po brezpotjih. Pač ubira poti, kjer najbolj izrazito začuti svobodo.

Dušan Škodič FOTO OSEBNI ARHIV

Knjigo je, ustrezno ubesedenemu, ilustriral Milan Plužarev.